

Smernice za organizacije civilnog društva za prijavljivanje za učešće u Programu podrške civilnom društvu za zaštitu životne sredine i održivi razvoj zajednica

„Snažno zeleno“

Projekat **Zeleni inkubator** – razvoj kompetentnog civilnog društva za podršku primeni pravnih tekovina Evropske unije u oblasti životne sredine

Februar, 2021.

Smernice za organizacije civilnog društva za prijavljivanje za učešće u Programu podrške civilnom društvu za zaštitu životne sredine i održivi razvoj zajednica „Snažno zeleno“

Sadržaj

1. Snažno zeleno – Program podrške civilnom društvu za zaštitu životne sredine i održivi razvoj zajednica.....	4
1.1. Uvod	4
1.1.1. O životnoj sredini, EU integracijama i reformi društva: kakve to veze ima sa organizacijama građanskog društva?	4
1.2. Ciljevi i očekivani rezultati programa Snažno zeleno	6
1.3. Tematske oblasti za podršku	7
1.4. Struktura programa podrške Snažno zeleno, vrste aktivnosti i sredstva za realizaciju	8
1.4.1. Finansijska podrška	8
1.4.2. Jačanje kapaciteta podržanih organizacija	8
1.4.3. Ekspertska i mentorska podrška.....	8
1.4.4. Učešće u aktivnostima Koalicije 27	9
2. Pravila i uslovi za učešće organizacija civilnog društva u Programu Snažno zeleno	9
2.1. Opšti uslovi za učešće	9
2.1.1. Nositelac projekta.....	9
2.1.2. Partnerske organizacije	11
2.1.3 Saradnici na projektu.....	11
2.2. Aktivnosti za koje se može tražiti podrška kroz program Snažno zeleno.....	12
2.3. Dozvoljeni i nedozvoljeni troškovi u okviru programa podrške Snažno zeleno	14
2.3.1. Šta su „dozvoljeni troškovi?“	14
2.3.2. Šta su nedozvoljeni troškovi?	14
2.4. Broj dozvoljenih prijava	15
3. Pravila za podnošenje prijava.....	15
3.1. Kako izgleda proces prijave?	15
3.2. Kako podneti predlog projekta za učešće na programu Snažno zeleno?.....	16
3.3. Uputstvo za elektronsku prijavu u Fazi 1 selekcije	16
3.4. Neophodna dokumentacija za podnošenje prijave u Fazi 1.....	16
3.5. Prijave za učešće u Fazi 2.....	16
3.6. Rok za podnošenje projektnih ideja	17
3.7. Dodatne informacije.....	17
4. Ocena predloženih projektnih ideja.....	18

4.1. Kriterijumi za ocenu prijava u Fazi 1	18
4.1.1. Način ocenjivanja prijava u Fazi 1.....	20
4.2. Kriterijumi za ocenu prijava u Fazi 2.....	20
4.2.1. Način ocenjivanja	23
4.3. Obaveštavanje o rezultatima konkursa u Fazi 1.....	23
4.4. Standardna pravila i prakse Evropske unije	23
5. Okvirni vremenski period za realizaciju Programa.....	24
6. Pravila vidljivosti i pristup informacijama	25
7. Kontakti	25
8. Prilozi	25
Dokumentacija za podnošenje prijava u Fazi 1:	25
Dokumentacija za podnošenje prijava u Fazi 2:	25

1. Snažno zeleno – Program podrške civilnom društvu za zaštitu životne sredine i održivi razvoj zajednica

1.1. Uvod

Program podrške civilnom društvu za zaštitu životne sredine i održivi razvoj zajednica Snažno zeleno (u daljem tekstu: Program ili program Snažno zeleno) sprovodi [Beogradska otvorena škola](#) (BOŠ) u saradnji sa [Mladim istraživačima Srbije](#) (MIS) i [Inženjerima zaštite životne sredine](#) (IZŽS), u okviru trogodišnjeg projekta „Zeleni inkubator – razvoj kompetentnog civilnog društva za podršku primene pravnih tekovina Evropske unije u oblasti životne sredine“ (u daljem tekstu: Zeleni inkubator). Tekst Smernica se odnosi na aktuelni konkurs koji je raspisan u drugoj godini projekta Zeleni inkubator i programa Snažno zeleno. Projekat se izvodi uz podršku Evropske unije.

Projekat Zeleni inkubator ima za cilj da doprinese osposobljavanju organizacija civilnog društva (OCD)¹ u Srbiji da doprinesu reformama u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Specifični cilj Projekta je osnaživanje organizacija građanskog društva da se efikasnije bave izazovima i pitanjima zaštite životne sredine i socio-ekonomskog razvoja u svojim lokalnim zajednicama. Sada, kada je čitava planeta u krizi zbog pandemije virusa COVID-19, pitanja razvoja lokalnih zajednica će biti ključna. Neophodno je da taj razvoj bude održiv, budući da smo ograničeni resursima kojima raspolažemo. Organizacije civilnog društva na tom putu imaju važnu ulogu u svojim lokalnim zajednicama, i ovaj program nastoji da ojača njihove kapacitete.

Organizacije koje budu podržane kroz program Snažno zeleno će imati priliku i da saraduju sa [Koalicijom 27](#), čije će članice, pored BOŠ-a, MIS-a i IZŽS-a, pomagati u osnaživanju manjih organizacija i pružati im mentorsku podršku. Koalicija 27 je osnovana 2014. godine sa ciljem da zagovara i podstiče učešće javnosti u procesu pristupnih pregovora Republike Srbije sa Evropskom unijom, i da predlaže rešenja koja će doprineti zaštiti i unapređenju životne sredine i kvaliteta života građana. Koalicija 27 već 8 godina izdaje godišnje „izveštaje iz senke“ koji prate objavu Izveštaja Evropske komisije o Srbiji. U Izveštajima iz senke Koalicija 27 daje detaljan pregled napretka Republike Srbije u oblastima Poglavlja 27 (zaštita životne sredine i klimatske promene) i daje preporuke kako unaprediti postojeće procese.

1.1.1. O životnoj sredini, EU integracijama i reformi društva: kakve to veze ima sa organizacijama građanskog društva?

Poglavlje 27, koje se tiče životne sredine i klimatskih promena, u procesu pristupanja Evropskoj uniji za Srbiju predstavlja jedno od najzahtevnijih poglavlja, imajući u vidu obim pravnih tekovina koje bi trebalo usvojiti, kao i značajna finansijska sredstva potrebna za njihovo pravilno sprovođenje. Od celokupnog obima pravnih tekovina EU koje Srbija treba da usvoji u procesu pristupanja, približno 1/3 se tiče samo jednog poglavlja - Poglavlja 27. Nacionalnom strategijom Republike Srbije za aproksimaciju u oblasti zaštite životne sredine iz 2011. godine procenjeno je da će ukupni troškovi za ispunjavanje svih pravnih tekovina EU u ovoj oblasti do 2030. godine iznositi 10,6 milijardi EUR. Zvaničnici Ministarstva za zaštitu životne sredine, ipak, govore o potrebnim ulaganjima od 15 milijardi EUR. Problemi u vezi sa

¹ Termin „organizacije civilnog društva“ i termin „organizacije građanskog društva“ se koriste kao sinonimi u ovom dokumentu.

životnom sredinom i klimatskim promenama u Srbiji su veliki: Srbija ne raspolaže sa dovoljno sredstava za rešavanje svih problema, a i sredstva kojima raspolaže troše se na druge potrebe, umesto na životnu sredinu. Manje od 10% stanovništva je obuhvaćeno nekim stepenom prečišćavanja otpadnih voda, registrovano je oko 2170 divljih smetlišta (uz veliki broj neregistrovanih), Strategija zaštite vazduha ne postoji uprkos prekomernom zagađenju kome je izložena trećina građana, mreža zaštićenih područja *Natura 2000* još uvek nije uspostavljena, u zaštićenim prirodnim područjima se nelegalno grade različiti objekti (poput hotela i mini-hidroelektrana) uprkos protivljenju lokalnih zajednica, eksploatacija prirodnih resursa (voda, šuma, zemljišta itd.) je sve intenzivnija dok su mehanizmi kontrole i kaznena politika slabi.

Evropska unija ocenjuje da je Srbija dostigla „izvestan nivo pripremljenosti u oblasti životne sredine i klimatskih promena“ u izveštajima Evropske komisije o Srbiji iz 2019. i 2020. godine, kao i u Rezoluciji Evropskog parlamenta od 2018. godine. Na skali od 1-5 „izvestan nivo pripremljenosti“ predstavlja ocenu 2. Ovi izveštaji su iz godine u godinu Srbiji predočavali da je potrebno da uloži veće napore u sprovođenju javnih politika, posebno kada je reč o oblasti životne sredine i iskorišćavanju potencijala za socio-ekonomski razvoj. Jedan od zahteva Evropske komisije je i povećanje transparentnosti i učešće nevladinih aktera u procesima donošenja odluka.

Međutim, prostor koji javne vlasti u Srbiji daju civilnom društvu je u praksi i dalje nedovoljan. Mehanizmi komunikacije javnih vlasti i civilnog društva i dalje su pretežno formalni i uglavnom služe za zadovoljenje osnovnih standarda i zahteva EU. Faza izrade zakona, kao glavnog instrumenta javne politike, često se realizuje bez dovoljne prethodne analize i procene uticaja efekata propisa, bez sprovođenja javne rasprave i uključivanja građana. Istraživanja ukazuju da je tek za svaki deseti propis organizovana javna rasprava. Procenat usvajanja zakona po hitnom postupku u 2017. godini je iznosilo više od 70%², dok je u 2018. godini ovaj procenat bio oko 64%, naročito kada su u pitanju donošenje novih zakona i izmene i dopune zakona.

Učešće građanskog društva u kreiranju i sprovođenju javnih politika u procesu evropskih integracija je važno, jer obezbeđuje održivost pozitivnih promena, doprinosi kvalitetu sadržaja javnih politika i njihovoj boljoj primeni u oblasti životne sredine. Takođe, aktivnim učešćem u monitoringu procesa evropskih integracija i javnim raspravama o usvajanju i primeni pravnih tekovina EU, organizacije civilnog društva doprinose transparentnosti i odgovornosti donosioca odluka. Na ovaj način, osim toga što doprinose opštem interesu celog društva, organizacije civilnog društva doprinose i ispunjenju političkih kriterijuma kao preduslova za članstvo Srbije u EU.

Sa druge strane, organizacije civilnog društva se susreću i sa problemima nedostatka kapaciteta za strateško usmeravanje svojih aktivnosti usmerenih ka zaštiti životne sredine, i ograničenim pristupom finansijskim resursima. Problem je i uključivanje građana u proces pristupanja EU, te su istraživanja pokazala da se, ne samo javne vlasti, već i organizacije civilnog društva okreću od svojih lokalnih zajednica i građana.³ Organizacijama prioritet u procesu pregovora postaje pružanje ekspertske pomoći nacionalnim institucijama u često zatvorenim i netransparentnim ili nedovoljno transparentnim krugovima.

² “Prvih godinu dana rada 11. saziva Narodne skupštine Republike Srbije - izveštaj o aktivnostima Narodne skupštine Republike Srbije”, Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost, 2017.
<http://otvoreniparlament.rs/uploads/istrazivanja/Prvih%20godinu%20dana%2011.%20saziva.pdf>

³ “Glas zajednica o EU integracijama - podsticaj učešću lokalnih zajednica u procesu pristupanja Evropskoj uniji”, Trag fondacija 2018.
<http://mediareform.rs/wp-content/uploads/2018/05/Baseline-studija.pdf>

Stoga, Program „Snažno zeleno“ je namenjen civilnom, građanskom društvu koje je pokretač promena i ključni akter demokratskog razvoja. Ovaj Program će podržavati organizacije civilnog društva da prepoznaju probleme koje se tiču životne sredine u svojim lokalnim zajednicama, da ulogu EU u rešavanju problema životne sredine približe građanima, podstaknu društvene promene u svojim zajednicama i građane aktivno uključe u procese donošenja odluka. Biće pružena podrška manjim organizacijama civilnog društva koje imaju snažno utemeljenje u lokalnim zajednicama i staraju se da njihovi interesi budu na zadovoljavajući način predstavljeni u procesima demokratskog razvoja i pristupanja Srbije Evropskoj uniji (EU). Imajući u vidu pandemiju COVID-19, ekonomske i socijalne posledice koje je izazvala, ali i očekivanje pokazatelja dugoročnih posledica ove krize, Program će podržati i organizacije koje žele da pruže pomoć i podršku svojim zajednicama i ugroženim građanima u Srbiji na način kojim se uvažavaju principi odgovornosti i zaštite životne sredine.

Program Snažno zeleno namenjen je kako formalnim organizacijama, tako i neformalnim grupama. Pod formalnim organizacijama podrazumevaju se organizacije civilnog društva, pravna lica, registrovane kao udruženja, fondacije ili zadužbine. Sa druge strane, neformalne grupe nisu pravna lica, već grupe građana koji su se *neformalno* okupili oko ideje ili inicijative kako bi rešili problem ili unapredili stanje u svojoj zajednici. **Ovaj poziv odnosi se na podršku formalnim organizacijama civilnog društva**, dok će za podršku neformalnim grupama naša partnerska organizacija [Mladi istraživači Srbije](#) objaviti poseban poziv.

1.2. Ciljevi i očekivani rezultati programa Snažno zeleno

Opšti cilj programa podrške Snažno zeleno je da omogući učešće javnosti u primeni pravnih tekovina Evropske unije iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena, koje Republika Srbija usvaja u procesu pristupanja EU.

Specifični ciljevi Programa su:

- da podrži organizacije civilnog društva u Srbiji da se u svojim zajednicama bave lokalno značajnim temama iz oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena;
- da osposobi organizacije civilnog društva u Srbiji za praćenje i učešće u primeni propisa iz Poglavlja 27 na lokalnom nivou;
- da poveća transparentnost i dostupnost informacija o kvalitetu životne sredine na lokalnom nivou.

Aktivnosti koje će biti realizovane treba da vode ostvarenju sledećih **rezultata**:

1. unapređena znanja i veštine organizacija civilnog društva za bavljenje temama iz oblasti Poglavlja 27 (zaštita životne sredine i klimatske promene);
2. unapređena dostupnost informacija o kvalitetu životne sredine na lokalnom i nacionalnom nivou;
3. obezbeđena dostupnost informacija o kvalitetu javnih politika⁴ koje utiču na životnu sredinu u lokalnim zajednicama i rezultatima sprovođenja tih javnih politika;

⁴ Pod kvalitetom javnih politika podrazumeva se način na koji se neka javna politika sprovodi (na primer: da li javna politika na adekvatan način odgovara na problem koji treba da reši ili oblast koju treba da uredi, na koji način se

4. ostvaren merljiv napredak u javnim politikama iz oblasti zaštite životne sredine na lokalnom nivou (na primer, unapređen proces donošenja odluka o životnoj sredini, unapređena praksa obaveštavanja javnosti o javnim raspravama i tome slično);
5. povećano učešće građana u aktivnostima organizacija civilnog društva u lokalnim zajednicama;
6. povećano razumevanje građana u lokalnim zajednicama o uticaju primene javnih politika na kvalitet njihovog života i značaj primene EU standarda iz oblasti zaštite životne sredine.

Od podnosioca predloga projekata se očekuje da jasno pokažu kako i u kojoj meri će njihovi projekti doprineti ostvarenju navedenih ciljeva i očekivanih rezultata programa **Snažno zeleno**.

1.3. Tematske oblasti za podršku

Biće podržane aktivnosti organizacija civilnog društva koje doprinose razvoju i reformama lokalnih zajednica kroz zaštitu životne sredine, u skladu sa potrebama i posebnostima zajednica i evropskim vrednostima i praksama.

Očekuje se da predloženi projekti budu iz sledećih tematskih oblasti:

- **upravljanje otpadom⁵(naročito podstičemo ideje koje se bave cirkularnom ekonomijom);**
- **zaštita vazduha⁶;**
- **zaštita prirode⁷;**
- **zaštita i upravljanje vodama⁸;**
- **klimatske promene⁹;**
- **horizontalno zakonodavstvo¹⁰.**

donose odluke, da li je donošenje odluka transparentno, da li se sprovođenje javne politike prati i da li se o tome izveštavaju javnost od strane nadležnih organa i institucija, da li su informacije o efektima javne politike dostupne javnosti).

⁵ Javne politike i prakse upravljanja otpadom na lokalnom nivou (na primer: analiza sadržaja i/ili rezultata primene plana upravljanja otpadom, analiza praksi u upravljanju otpadom, razvoj preporuka za unapređenje upravljanja otpadom na nivou lokalne zajednice i tome slično).

⁶ Javne politike i prakse za zaštitu vazduha na lokalnom nivou (na primer: analiza obaveza lokalne samouprave da izradi lokalnih dokumenata kojima uređuje zagađenje vazduha, analiza praksi obaveštavanja građana o kvalitetu vazduha, zagovaranje za donošenje lokalnih dokumenata ili unapređenje nekih elemenata javne politike ili praksi i tome slično).

⁷ Javne politike i prakse u zaštiti prirode (zaštita pojedinačnih vrsta, biodiverziteta, zaštita staništa poput reka, jezera, močvara, šuma, analiza planova upravljanja zaštićenim područjima i tome slično).

⁸ Javne politike i prakse u upravljanju vodama (površinskim i podzemnim) na teritoriji lokalne zajednice, javne politike koje uređuju snabdevanje vodom i kvalitet vode;

⁹ Javne politike i prakse koje utiču na prilagođavanje lokalne zajednice na klimatske primene ili utiču na smanjenje emisija gasova sa efektom staklene baste (na primer, analize potencijala za povećanje korišćenja obnovljivih izvora energije u zajednici, osnivanje energetskih zadruga za proizvodnju lokalno dostupne energije, analiza ranjivosti/otpornosti lokalne zajednice i njenih resursa na uticaje klimatskih promena, zagovaranje za uključivanje mera za prilagođavanje i/ili ublažavanje klimatskih promena u različite lokalne sektorske politike itd.).

¹⁰ Horizontalno zakonodavstvo oblast Poglavlja 27 koja definiše pravila ponašanja svih aktera (javnosti, institucija, nosilaca projekata, organa vlasti). Horizontalno zakonodavstvo definiše procese poput procena uticaja na životnu sredinu, učešća javnosti u donošenju odluka o životnoj sredini, pristup informacijama o životnoj sredini, odgovornost za štete i krivična dela u oblasti zaštite životne sredine.

1.4. Struktura programa podrške Snažno zeleno, vrste aktivnosti i sredstva za realizaciju

Za organizacije civilnog društva podrška podrazumeva:

1. Finansijsku podršku za realizaciju projekata;
2. Jačanje kapaciteta za razvoj, upravljanje i finansijsko vođenje projekata, kao i razvoj specifičnih znanja i veština vezanih za Poglavlje 27 (zaštita životne sredine i klimatske promene);
3. Ekspertsku i mentorsku podršku tokom realizacije projekata;
4. Učešće u aktivnostima Koalicije 27, kroz praćenje javnih politika na lokalnom nivou i pisanje doprinosa godišnjim Izveštajima iz senke Koalicije 27.

1.4.1. Finansijska podrška

Ukupan okvirni iznos za finansijsku podršku u drugoj godini Programa iznosi **30.600.000,00 RSD**.

Organizacije mogu da konkurišu za finansijsku podršku **u iznosu od 1.500.000,00 RSD do 1.700.000,00 RSD**.

Odabrane organizacije su u obavezi da svoje projekte realizuju u periodu **od 15. juna 2021. do 31. januara 2022. godine**.

Planirano je da se finansijski podrži do 18 organizacija civilnog društva.

BOŠ zadržava pravo da ne dodeli sva raspoloživa sredstva u slučaju nedovoljnog broja kvalitetnih predloga projekata. Program Snažno zeleno traje tri godine, a organizacije koje dobiju podršku u ovoj godini ne obezbeđuju automatski produžetak podrške u narednim godinama.

1.4.2. Jačanje kapaciteta podržanih organizacija

Organizacije civilnog društva imaju priliku da razvijaju svoje kapacitete u različitim oblastima, što će biti realizovano kroz **два treninga godišnje**. Obavezni sadržaj treninga biće praćenje i prikupljanje podataka o primeni javnih politika iz Poglavlja 27 na lokalnom nivou, kao i organizaciono i finansijsko upravljanje projektima. Ostali sadržaj treninga će biti tematski određeni nakon analize potreba organizacija koje budu odabrane za učešće u Programu (moguće teme drugog treninga: praćenje i analiza budžeta javnih institucija i nosioca vlasti, javno zagovaranje, učešće u procesima kreiranja javnih politika na lokalnom nivou, unapređenje komunikacije na društvenim mrežama itd.).

1.4.3. Ekspertska i mentorska podrška

Organizacijama će na raspolaganju biti **mentorska i ekspertska podrška**, koja im je potrebna za realizaciju njihovih projekata. BOŠ će organizacijama pružati mentorsku podršku za finansijsko upravljanje i programsko sprovođenje projekata kroz monitoring posete, konsultacije i redovnu komunikaciju. Pored projektnog i programskog mentorstva, organizacije će imati na raspolaganju i ekspertsku podršku kroz Resurs centar Koalicije 27, koja je bazirana na dugogodišnjem iskustvu i znanjima BOŠ-a, MIS-a, IZŽS-a i drugih organizacija uključenih u rad [Koalicije 27](#). Ova vrsta podrške može biti u vezi sa različitim oblastima (poput pravnih usluga i saveta, preko konsultacija sa ekspertima iz različitih oblasti vezanih za

Poglavlje 27, usluga eksperata za komunikacije itd.), pod uslovom da organizacije pokažu da su im specifična dodatna znanja i veštine potrebne za realizaciju njihovih projekata.

1.4.4. Učešće u aktivnostima Koalicije 27

Koalicija 27 svake godine objavljuje [Izveštaj iz senke](#). Izveštaji iz senke daju pregled stanja domaćeg zakonodavstva, njegove primene i usvojenih standarda i propisa iz oblasti Poglavlja 27, sa preporukama za unapređenje. Članice Koalicije 27 su u prethodnih 7 godina bazirale Izveštaje iz senke na praćenju stanja na nacionalnom nivou. Kroz projekat Zeleni inkubator će biti razvijene smernice za praćenje primene propisa povezanih sa Poglavljem 27 na lokalnom nivou. Organizacije civilnog društva koje budu učestvovala u programu podrške Snažno zeleno će primenjivati date smernice, kako bi mogle da prate i analiziraju konkretne izabrane javne politike na lokalnom nivou, i BOŠ-u kroz redovno projektno izveštavanje, dostave rezultate svojih analiza. Rezultati praćenja primene javnih politika i analize, koje organizacije budu dostavile BOŠ-u, biće uključene u redovne Izveštaje iz senke Koalicije 27. Na osnovu podataka prikupljenih primenom metodologije za praćenje javnih politika na lokalnom nivou, biće izrađene i Zelene karte. Reč je o dokumentima koji će dati prikaz o radu određene jedinice lokalne samouprave u vezi sa pitanjima zaštite životne sredine kroz primenu javnih politika.

2. Pravila i uslovi za učešće organizacija civilnog društva u Programu Snažno zeleno

Ovim Pozivom se definišu pravila i uslovi za učešće koji se odnose na:

- organizacije civilnog društva koje se mogu prijaviti za učešće (u svojstvu nosioca projekta ili partnera na projektu),
- aktivnosti koje mogu da budu podržane i
- dozvoljene i nedozvoljene troškove.

2.1. Opšti uslovi za učešće

Podrška je **namenjena organizacijama civilnog društva** koje su registrovane kao udruženja, fondacije ili zadužbine, u skladu sa važećim Zakonom o udruženjima¹ ili Zakonom o zadužbinama i fondacijama. Organizacije civilnog društva mogu predlagati projekte samostalno (kao nosilac projekta) ili u partnerstvu (bilo kao nosilac projekta ili kao partner na projektu). Partnerstva nisu obavezna. Partnerstvo čine nosilac projekta i jedna ili više partnerskih organizacija.

Očekuje se da principi rodne ravnopravnosti i nediskriminacije prožimaju ciljeve, očekivane rezultate i sve aktivnosti predloženih projekata. Od kandidata za program Snažno zeleno se očekuje spremnost da kroz svoje projekte poštuju vrednosti nediskriminacije i jednakih šansi.

2.1.1. Nosilac projekta

Ko je „nosilac projekta“?

Nosilac projekta je organizacija civilnog društva koja podnosi predlog projekta (samostalno ili u partnerstvu sa drugim organizacijama). Nosilac projekta preuzima pravnu odgovornost za sprovođenje aktivnosti na projektu (kao i sprovođenje aktivnosti partnera, ukoliko ih ima) i sa BOŠ-om potpisuje ugovor o sprovođenju projekta.

Kriterijumi za nosioce projekta

Organizacija civilnog društva koja konkuriše za podršku u okviru programa **Snažno zeleno može biti nosilac projekta** ako ispunjava sledeće **tehničke kriterijume**:

- da je registrovana u skladu sa važećim Zakonom o udruženjima¹¹ ili Zakonom o zadužbinama i fondacijama¹²;
- da ima godišnji promet¹³ manji od 50.000,00 EUR u prethodne dve godine (2018. i 2019);
- da trenutno nije korisnik finansijske podrške iz programa Evropske unije, kao ni korisnik finansijske podrške u okviru drugih programa koji se finansiraju iz sredstava Evropske unije;
- da iznos sredstava koji je u predlogu budžeta za realizaciju projekta u okviru ovog Programa nije veći od godišnjeg prometa organizacije. *(Ovaj kriterijum nije eliminacioni, odnosno nećete biti automatski isključeni iz izbora za dobijanje podrške ukoliko je godišnji promet organizacije manji od tražene finansijske podrške. Trebalo bi da u predlogu projekta pokažete da vaša organizacija poseduje odgovarajuće kapacitete za pripremu i izvođenje predloženog projekta. Pod odgovarajućim kapacitetima smatra se da posedujete ljudske i administrativne resurse potrebne za realizaciju predloženog projekta i za učešće u svim aktivnostima programa, kao i za pravovremeno i odgovorno upravljanje budžetom projekta).*

Nosilac projekta ne može biti predstavništvo strane organizacije civilnog društva ili međunarodne organizacije, kao ni obrazovna ustanova, organ državne uprave, medij (osim ako je registrovan kao organizacija civilnog društva), niti bilo koje pravno lice koje je profitnog karaktera (kompanije, akcionarska društva, preduzetnici i sl.).

Pored tehničkih kriterijuma, za organizacije civilnog društva koje žele da budu nosioci projekta važe i sledeći **programski kriterijumi**:

¹¹Zakon o udruženjima (Sl. glasnik RS", br. 51/2009, 99/2011 - dr. zakoni i 44/2018 - dr. zakon)

¹²Zakon o zadužbinama i fondacijama (Sl. glasnik RS", br. 88/2010, 99/2011 - dr. zakon i 44/2018 - dr. zakon)

¹³**Pod godišnjim prometom** podrazumevamo prihode u Bilansu uspeha za 2019. i 2018, koji je prihvaćen i objavljen na internet prezentaciji Agencije za privredne registre.

Godišnji promet izračunavate tako što ćete sabirati sledeće pozicije iz Bilansa uspeha:

- A. Poslovni prihodi - AOP 1001
- 1. Prihodi od finansijske imovine (finansijski prihodi)(1022+1023+1024+1025+1026) – AOP 1021
- IX. Ostali prihodi – AOP 1038.
- Zbir koji budete dobili pomnožite sa 1000, jer su sve stavke u Bilansu uspeha izražene u hiljadama dinara.

Zatim ukupan iznos prihoda koji ste dobili podelite sa zvaničnim srednjim kursom evra na dan 31. 12. 2019, koji je bio 117,5928 dinara za jedan evro, odnosno 118,1946 na dan 31.12. 2018. za 2018. godinu (kurs možete naći na internet prezentaciji Narodne banke Srbije).

Ukoliko je vaš ukupan prihod, izračunat u evrima, veći od 50.000 evra u bilo kojoj od dve poslednje godine vaša organizacija ne može biti učesnik ovog Programa.

- da su svojim delovanjem utemeljene u lokalnoj zajednici, što znači da se bave temama koje su važne za zajednicu i da u svoj rad uključuju sugrađane;
- da su se u svom prethodnom radu bavile pitanjima životne sredine;
- da opišu jasno kakvu promenu i rezultate žele da ostvare u svojoj zajednici;
- da jasno pokažu na koji način su njihove aktivnosti (kojima doprinose razvoju lokalne zajednice) povezane sa javnim politikama, procesom EU integracija i primenom pravnih tekovina iz Poglavlja 27, i da su sposobne da sugrađanima prenesu ovu vezu;
- da pokažu prethodnu praksu i sposobnost za aktivno uključivanje građana u sprovođenje projekta.

Nosilac projekta treba **da poseduje odgovarajuće kapacitete** za pripremu i izvođenje predloženog projekta, kao i za učešće u svim drugim aktivnostima na programu Snažno zeleno. Pod odgovarajućim kapacitetima podrazumeva se da nosilac projekta poseduje ljudske i administrativne resurse potrebne za realizaciju predloženog projekta i za učešće u svim aktivnostima Programa.

Nosilac projekta u obavezi je da na memorandumu organizacije potpiše izjavu o učešću na projektu ([ZI Aneks 4 Izjava nosioca](#)).

2.1.2. Partnerske organizacije

Ko je „partnerska organizacija“?

Partnerska organizacija je organizacija civilnog društva koja se zajedno sa nosiocem projekta prijavljuje za učešće u programu Snažno zeleno. Ukoliko se prijava podnosi u partnerstvu, potrebno je da sve partnerske organizacije učestvuju u osmišljavanju i sprovođenju predloženog projekta, kao i u ostalim aktivnostima u okviru Programa. Od nosioca projekta se očekuje da u prijavi jasno navede ulogu partnera u sprovođenju aktivnosti predviđenih predlogom projekta.

Kriterijumi za partnerske organizacije

Za partnerske organizacije **važe isti kriterijumi** kao i za nosioca projekta (vidi odeljak 2.1.1).

Pored toga, za partnerske organizacije važe i sledeći uslovi:

- troškovi koje naprave partneri na projektu u toku sprovođenja projekta se smatraju opravdanim na isti način i pod istim uslovima kao da ih je napravio nosilac projekta;
- ovlašćeno lice organizacije civilnog društva koja je partner na projektu je u obavezi da na memorandumu organizacije potpiše Izjavu o učešću na projektu ([ZI Aneks 5 Izjava partnera](#)).

2.1.3 Saradnici na projektu

Ko je „saradnik na projektu“?

Saradnik **može isključivo biti pravno lice.**

Ukoliko je to za realizaciju predloženog projekta potrebno, druge institucije i/ili organizacije mogu biti uključene u izvođenje projekata u statusu saradnika. Saradnici na projektu treba da imaju jasno obrazloženu i opravdanu ulogu u izvođenju pojedinih aktivnosti. Očekuje se da nosilac prijave navede ulogu saradnika na projektu u sprovođenju aktivnosti u kojima učestvuje.

Kriterijumi za saradnike na projektu

Saradnik na projektu **ne mora** da ispunjava kriterijume koji se odnose na nosioca projekta (vidi Odeljak 2.1.1). Dakle, saradnik na projektu može biti organ javne vlasti (lokalna samouprava, državni organ, nezavisno regulatorno ili kontrolno telo, itd.), obrazovna ili istraživačka ustanova, ustanova kulture, medij ili drugo pravno lice.

Pored toga, za saradnike na projektu važe i sledeći uslovi:

- saradnik ne može primati sredstva iz budžeta projekta, sa izuzetkom troškova prevoza, smeštaja i dnevnica pojedinaca (predstavnika saradničke institucije ili organizacije) za učešće u projektnim aktivnostima;
- ovlašćeno lice saradničke institucije ili organizacije je obavezno da na memorandumu institucije ili organizacije potpiše Izjavu o učešću na projektu ([ZI Aneks 6 Izjava saradnika](#)).

2.2. Aktivnosti za koje se može tražiti podrška kroz program Snažno zeleno

Biće podržane aktivnosti kojima se osnažuje uloga civilnog društva u demokratskom razvoju zajednice i procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji, a koje su istovremeno usmerene na zaštitu životne sredine i klimatske promene u lokalnim zajednicama.

Šta očekujemo od uspešnih predloga projekata?

Organizacije civilnog društva koje žele da budu podržane treba da:

- 1) jasno identifikuju problem u vezi sa životnom sredinom u svojim zajednicama;
- 2) identifikuju konkretne javne politike koje na lokalnom nivou utiču na uočeni problem (odgovarajuće strategije, planovi, zakoni, odluke, propisi i standardi, postojeće institucije i njihov način rada, sistemi upravljanja životnom sredinom, procedure primene zakona ili standarda i tome slično);
- 3) objasne kako praćenje primene identifikovane javne politike (koja utiče na opisani problem), prikupljanje podataka o tome i uključivanje građana mogu doprineti rešavanju uočenog problema;
- 4) predlože realističan plan za rešenje problema;
- 5) pokažu da poseduju kapacitete da daju merljiv doprinos rešenju problema (raspolažu sa dovoljno angažovanih osoba i saradnika koji imaju relevantna znanja i veštine, imaju razvijenu saradnju sa akterima koji će biti uključeni u rešavanje problema itd.);
- 6) pokažu da poseduju kapacitete da u proces rešavanja problema uključe građane (na primer: imaju razvijenu mrežu volontera, imaju već uspostavljene prakse saradnje sa građanima, razvili su ustaljene kanale komunikacije sa građanima putem društvenih mreža, javnih događaja ili redovnih sastanaka itd.). U skladu sa postojećim i mogućim budućim merama prevencije i zaštite od COVID-19 koje mogu uključivati izbegavanje kontakata i/ili zabranu okupljanja, organizacije treba da rad sa građanima usklade sa

preporukama nadležnih organa te da predvide odgovarajuće modele za elektronsku komunikaciju i rad sa građanima.

- 7) predstave plan komunikacije aktivnosti i rezultata široj javnosti;
- 8) pokažu da predloženi projekat ima potencijal da doprinese održivoj promeni u zajednici.

Sledeće aktivnosti su prihvatljive:

- praćenje i izveštavanje o praksama i primeni propisa lokalne uprave u vezi sa zaštitom životne sredine;
- sprovođenje istraživanja i analiza lokalnih javnih politika koje utiču na životnu sredinu (na primer: planova upravljanja otpadom, planova zaštite kvaliteta vazduha, programa korišćenja sredstava iz lokalnih fondova za zaštitu životne sredine, praćenje i analiza lokalnih budžeta, planova upravljanja zaštićenim područjima na teritoriji lokalne zajednice itd.);
- unapređenje demokratskih praksi u upravljanju životnom sredinom na lokalnom nivou (na primer: unapređenje prakse informisanja i uključivanja građana u javne rasprave u procesima donošenja odluka u vezi sa životnom sredinom, unapređenje mehanizama odlučivanja na nivou lokalne zajednice na principima transparentnosti, odgovornosti i participacije i tome slično);
- osmišljavanje i zagovaranje novih mehanizama za učešće građana u kreiranju lokalnih politika zaštite životne sredine (na primer, razvoj IT alata za učešće građana u odlučivanju i komunikaciju sa donosiocima odluka, razvoj mehanizama za veće uključivanje građana u proces kreiranja javnih politika i tome slično);
- uključivanje građana u procese i aktivnosti u vezi sa razvojem, praćenjem i primenom javnih politika koje su u vezi sa zaštitom životne sredine;
- edukacija predstavnika različitih sektora za bavljenje oblastima iz Poglavlja 27;
- organizacija predavanja i drugih obrazovnih sadržaja za građane na teme klimatskih promena;
- organizacija tribina, debata, javnih slušanja i drugih javnih događaja u vezi sa životnom sredinom u lokalnoj zajednici;
- javno zagovaranje za unapređenje politika, praksi i mehanizama koji utiču na kvalitet životne sredine u lokalnoj zajednici;
- produkcija medijskih proizvoda uključujući i istraživačke proizvode.

Lista navedenih aktivnosti nije konačna. Prihvatljive su i druge aktivnosti ukoliko se njima doprinosi ostvarenju očekivanih rezultata i doseganju ciljeva programa podrške Snažno zeleno. Aktivnosti usmerene na ublažavanje i/ili sprečavanje posledica COVID-19 u Srbiji, takođe mogu biti podržane ovim Programom, pod uslovom da se zasnivaju na principima zaštite životne sredine i da poštuju propisane mere bezbednosti i zaštite javnog zdravlja.

Sledeće aktivnosti nisu dozvoljene i ne mogu biti podržane:

- sve aktivnosti kojima se ostvaruje profit;
- sve aktivnosti organizacija civilnog društva za koje je već obezbeđeno finansiranje iz drugih izvora (što će biti proveravano tokom samog sprovođenja odobrenih projekata);
- pojedinačno učešće članova ili zaposlenih u organizaciji na konferencijama, seminarima i radionicama koje nisu u vezi sa ostvarenjem očekivanih rezultata i ciljeva Programa i namenom podrške;

- inicijative povezane sa podrškom političkim partijama i akterima koji učestvuju na izborima;
- inicijative koje svojim aktivnostima diskriminišu bilo koju grupu građana/ki.

2.3. Dozvoljeni i nedozvoljeni troškovi u okviru programa podrške Snažno zeleno

2.3.1. Šta su „dozvoljeni troškovi?“

Dozvoljeni troškovi su svi troškovi u vezi sa sprovođenjem projektnih aktivnosti koji su predviđeni predlogom budžeta projekta i odobreni u postupku selekcije. Tu spadaju:

Troškovi ljudskih resursa (plate, honorari) koji mogu iznositi najviše do 50% od ukupnog iznosa budžeta.

Honorari eksternih konsultanata: Nosioc projekta može, ukoliko je za ostvarenje rezultata predloženog projekta to potrebno, da angažuje eksterne konsultante odnosno spoljne saradnike, druga fizička ili pravna lica, za obavljanje nekog posla koji je predviđen projektom. Očekuje se da nosilac (i partneri na projektu, ukoliko je predviđeno da se projekat izvodi u partnerstvu), najveći deo projekta izvodi/e sami i da već poseduju većinu potrebnih ljudskih resursa.

Direktni troškovi za sprovođenje projektnih aktivnosti (na primer, troškovi organizovanja javnih događaja, smeštaj, putni troškovi, troškovi potrebni za sprovođenje istraživanja, dizajn, štampa publikacija itd.).

Troškovi za komunikacione i promotivne aktivnosti se odnose na informisanje javnosti o rezultatima predloženih projekata putem medija (štampanih, elektronskih), putem društvenih mreža, javnih događaja i slično. Tu spadaju oglašavanje, produkcija promotivnih video i drugih materijala, organizacija promotivnih događaja i tome slično. Od ukupnog iznosa budžeta potrebno je da najmanje 10% iznosa bude planirano za komunikacione aktivnosti u vezi sa promocijom projekta.

Administrativni troškovi, koji se odnose na plaćanje zakupa prostora, mesečne režije i slično, mogu da iznose 7% od ukupne vrednosti budžeta. Troškovi iz ove budžetske linije se ne pravdaju, ali se računi moraju čuvati 7 godina od datuma predaje finalnog finansijskog izveštaja BOŠ-u. Troškovi koji su u vezi sa zakupom prostora, mesečnim režijama i slično mogu se uvrstiti isključivo u ovu kategoriju troškova (u drugom kategorijama troškova neće biti dozvoljene ove vrste troškova).

2.3.2. Šta su nedozvoljeni troškovi?

Sledeće vrste troškovanisu dozvoljene:

- **porez na dodatu vrednost (PDV) nije dozvoljen trošak** i potrebno je da troškovi budu prikazani bez PDV-a. Organizacije koje budu podržane će biti u mogućnosti da se oslobode od plaćanja PDV-a za sve troškove na koje se plaća PDV (smeštaj,

ugostiteljske usluge, štampa itd.). Svi ostali troškovi u predlogu budžeta moraju da budu predstavljeni u bruto iznosima (na primer plate, honorari, usluge i drugi troškovi);

- kamate i drugi dugovi koji su nastali pre početka projekta i u toku trajanja projekta;
- kupovina automobila ili nepokretnosti, finansiranje građevinskih radova na nepokretnostima u vlasništvu nosioca projekta ili nad kojima nosilac projekta ostvaruje pravo zakupa;
- finansiranje ili delimično finansiranje aktivnosti javnih vlasti i korisnika budžeta Republike Srbije;
- plate i honorari službenika javne uprave, za aktivnosti koje spadaju u njihov redovan posao;
- finansijska podrška koja se planira za podršku drugim organizacijama civilnog društva u formi donacije.

2.4. Broj dozvoljenih prijava

U okviru ovog poziva zainteresovane organizacije mogu da se prijave **samo sa jednim predlogom projekta**, bilo u statusu nosioca projekta, bilo u statusu partnerske organizacije. Prijave organizacija koje budu imale više od jednog predloga projekta neće biti razmatrane.

3. Pravila za podnošenje prijava

3.1. Kako izgleda proces prijave?

Organizacije koje žele da učestvuju u Programu se prijavljuju podnošenjem predloga za rešavanje konkretnih problema u oblasti zaštite životne sredine i klimatskih promena u njihovim zajednicama.

Proces prijavljivanja je se sastoji iz dve faze. Organizacije će najpre dati predlog u formi projektne ideje za rešavanje određenog problema (**Faza 1**), nakon čega odabrane organizacije svoje ideje razvijaju do kompletnih predloga projekata sa kojima konkurišu za učešće (**Faza 2**).

Faza 1: Projektne ideje

U prvoj fazi selekcije od organizacija se očekuje da u formi koncepta, odnosno projektne ideje jasno opišu problem koji žele da reše, da opišu koje rezultate žele da postignu odnosno kakva rešenja predviđaju, da predlože aktivnosti kojima smatraju da se problem može rešiti, kao i da identifikuju sve one aktere koji im u tom poslu mogu pomoći.

Sve projektne ideje se moraju podneti na propisanim formularima koji su dostupni [OVDE](#).

Selekcija nakon Faze 1

Nakon podnošenja projektne ideje, selekciona komisija će odabrati 30 organizacija civilnog društva čije će projektne ideje ući u Fazu 2 prijavljivanja za učešće. Kriterijumi i više informacija o procesu selekcije mogu se naći u odeljku 4.1 ovih Smernica.

Faza 2: Predlozi projekata

Za odabranih 30 organizacija biće organizovan predselekциони trening tokom koga će od BOŠ tima dobiti podršku i smernice za dalji razvoj projektne ideje do nivoa razrađenih predloga projekata. U skladu sa preporukama nadležnih organa, i u cilju pridržavanja preventivnih mera zaštite od koronavirusa, predselekциони trening će verovatno biti organizovan korišćenjem

internet platformi i alata. Za dostavljanje predloga projekata obavezno treba koristiti propisane obrasce koje će BOŠ tim naknadno dostaviti.

Selekcija nakon Faze 2

Nakon podnošenja punih predloga projekata, selekciona komisija će odabrati 15 organizacija civilnog društva koje će biti podržane kroz program podrške Snažno zeleno. Kriterijumi i više informacija o procesu selekcije mogu se naći u odeljku u odeljku 4.2 ovih Smernica. BOŠ zadržava pravo da zatraži dodatnu dokumentaciju ili dodatne informacije od podnosioca projekta u Fazi 2 selekcije.

3.2. Kako podneti predlog projekta za učešće na programu Snažno zeleno?

Podnošenje predloga projekata za učešće na Programu se **vrši isključivo elektronskim putem** preko onlajn formulara koji je dostupan [OVDE](#). Predlozi projekata koji budu dostavljeni na drugi način (poštom, imejlom ili lično) neće biti razmatrani.

3.3. Uputstvo za elektronsku prijavu u Fazi 1 selekcije

U Fazi 1, podnošenje projektnih ideja vrši se putem onlajn formulara kome možete pristupiti [OVDE](#). Formular sadrži sledeće delove:

- 1) osnovni podaci o podnosiocu projektne ideje;
- 2) neophodna projektna dokumenta (videti odeljak 3.4.) koja se postavljaju kao prilozi direktno u onlajn formular (u formatima navedenim na platformi).

Ukoliko podnosilac želi da dobije potvrdu na mejl o uspešno podnetoj prijavi projektne ideje, potrebno je da na kraju onlajn formulara odabere opciju "Pošalji mi kopiju prijave na mejl".

3.4. Neophodna dokumentacija za podnošenje prijave u Fazi 1

Za prijavu projektne ideje potrebno je priložiti dokumentaciju:

- **Prijavni formular za podnošenje projektnih ideja** (obrazac [ZI Aneks 1.1 Predlog projektne ideje](#));
- **Predlog budžeta** (obrazac [ZI Aneks 2 Predlog budžeta projekta](#));
- **Izjava nosioca projekta, sa izjavom o godišnjem prometu organizacije** (obrazac [ZI Aneks 4 Izjava nosioca](#));
- **Izjava partnerske organizacije** (ukoliko se projekat planira u partnerstvu sa partnerskim organizacijama, obrazac [ZI Aneks 5 Izjava partnera](#));
- **Izjava saradnika na projektu** (ukoliko su saradnici planirani za sprovođenje projekta, obrazac [ZI Aneks 6 Izjava saradnika](#)).

Za prijavu se **obavezno** koriste gore navedeni obrasci kojima se može pristupiti i [OVDE](#).

3.5. Prijave za učešće u Fazi 2

Za prijavu predloga projekata potrebno je priložiti sledeću dokumentaciju:

- **Prijavni formular za podnošenje** predloga projekata (obrazac ZI_Aneks 1.2_Predlog projekta);
- **Predlog budžeta** (obrazac ZI_Aneks 2_Predlog budžeta projekta);
- **Matrica logičkog okvira** (obrazac ZI_Aneks 3_Matrica);
- **Izjava nosioca projekta, sa izjavom o godišnjem prometu organizacije** (obrazac ZI_Aneks 4_Izjava nosioca);
- **Izjava partnerske organizacije** (ukoliko se projekat planira u partnerstvu 2 ili više organizacija, obrazac ZI_Aneks 5_Izjava partnera);
- **Izjava saradnika na projektu** (ukoliko su saradnici planirani za sprovođenje projekta, obrazac ZI_Aneks 6_Izjava saradnika).

Za prijavu u Fazi 2 se obavezno koriste propisani obrasci koje će tim BOŠ-a blagovremeno dostaviti. Odabrane organizacije za učešće u Fazi 2 selekcije dobiće od BOŠ tima blagovremeno detaljna uputstva u vezi daljih koraka za prijave, nakon završetka Faze 1, odnosno nakon selekcije podnetih projektnih ideja.

3.6. Rok za podnošenje projektnih ideja

Poziv za podnošenje projektnih ideja je otvoren **od 3. februara 2021. godine.**

Rok za podnošenje projektnih ideja je **14. mart 2021. godine, do 23 sata i 59 minuta.**

Molimo podnosiocima prijave da uzmu u obzir moguće tehničke probleme i svoje projektne ideje ne šalju u poslednjem trenutku, a naročito ne u poslednjih sat vremena.

Podnošenje predloga projekata nakon postavljenog roka neće biti moguće.

3.7. Dodatne informacije

Zainteresovane organizacije mogu da dobiju dodatna pojašnjenja u vezi sa pozivom i uslovima za učešće u programu podrške Snažno zeleno i postupkom podnošenja projektnih ideja elektronskim putem na adresu zeleni.inkubator@bos.rs najkasnije **do 5. marta 2021. godine**, do kraja radnog dana. BOŠ nije obavezan da pruži dodatna pojašnjenja za pitanja poslata nakon ovog roka.

VAŽNA NAPOMENA: U cilju obezbeđivanja ravnopravnog položaja svih organizacija civilnog društva koje se prijavljuju za učešće, **Beogradska otvorena škola ne može da daje mišljenje o ciljevima, očekivanim rezultatima i aktivnostima pojedinačnih predloženih projektnih ideja**, kao i o drugim elementima predloga tokom trajanja prijavljivanja za učešće u Fazi 1.

4. Ocena predloženih projektnih ideja

4.1. Kriterijumi za ocenu prijava u Fazi 1

Dostavljene projektne ideje u Fazi 1 će ocenjivati Komisija za izbor projektnih ideja (u daljem tekstu: Komisija). Komisija će biti sačinjena od nezavisnih eksperata iz oblasti zaštite životne sredine i razvoja civilnog društva. Rad Komisije će pratiti i u njemu učestvovati i predstavnici BOŠ-a.

Prijavljene projektne ideje će biti ocenjene u skladu sa sledećim kriterijumima:

Kriterijumi za ocenjivanje prijavljenih projektnih ideja u Fazi 1 selekcije	Maksimalna ocena
<p>Relevantnost predloga u odnosu na ciljeve i očekivane rezultate Programa Snažno zeleno (odeljak 1.2. Smernica)</p> <ul style="list-style-type: none"> • predlog projektne ideje doprinosi dostizanju očekivanih rezultata i ciljeva programa Snažno zeleno; • veza između ciljeva i očekivanih rezultata Programa i ciljeva i očekivanih rezultata projektne ideje je jasno opisana. 	5
<p>Relevantnost predloga projektne ideje u odnosu na probleme koji su prepoznati predlogom projektne ideje i ovim Programom (odeljak 1.1.1. Smernica), kao i u odnosu na stvarne potrebe ciljnih grupa u lokalnoj zajednici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektna ideja ukazuje da je identifikovani problem u vezi sa zaštitom životne sredine, klimatskim promenama i da je od značaja za građane u lokalnoj zajednici; • predlog jasno opisuje vezu između uočenog problema i relevantnog okvira javne politike; • ciljne grupe i krajnji korisnici su jasno odabrani i određeni u skladu sa prepoznatim problemom; • predloženi metod za rešavanje (sled koraka, identifikovani relevantni akteri i načini njihovog uključivanja u projekat) problema je adekvatan identifikovanom problemu u zajednici; • predložena projektna ideja je realistična, odnosno ima realne izgleda da dovede do promene koju nosilac projekta očekuje. 	10
<p>Koherentnost predloga projektne ideje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • veza između predloženih aktivnosti, očekivanih rezultata i ciljeva predloga je jasna (aktivnosti doprinose ostvarenju rezultata, a rezultati dovode do ostvarenja ciljeva); • praćenje sprovođenja odabrane javne politike je logično uklopljeno u ciljeve, rezultate i aktivnosti projekta. 	5
<p>Stepen učešća građana u razvoju i sprovođenju predložene projektne ideje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projektna ideja pokazuje da su u prepoznavanje ključnog problema bili uključeni građani; 	5

<ul style="list-style-type: none"> • predlog sadrži jasan i realističan plan za aktivno uključivanje građana sprovođenje projekta. 	
<p>Utemeljenost podnosioca predloga u lokalnoj zajednici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnosilac predloga je u svojim aktivnostima usmeren na rešavanje problema šire zajednice; • podnosilac se u svom delovanju oslanja na druge aktere i zainteresovane strane u lokalnoj zajednici sa kojima deli zajednički interes. 	5
<p>Komunikacija sa javnošću i saradnja sa medijima:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnosilac predloga ima razvijene profile na društvenim mrežama (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube i slično) koje aktivno koristi u komunikaciji sa građanima; • podnosilac predloga ima razvijenu saradnju sa medijima; • podnosilac predloga je dao jasan plan za komunikaciju rezultata i aktivnosti na projektu. 	5
<p>Potrebni resursi i kapaciteti podnosioca predloga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnosilac predloga je realistično procenio potrebne ljudske resurse za realizaciju projektne ideje (za upravljanje projektom, finansijsko upravljanje, specifična ekspertska znanja); • podnosilac predloga ima na raspolaganju potrebne resurse i kapacitete (dovoljan broj angažovanih članova tima koji raspolažu relevantnim znanjem i iskustvom za sprovođenje projektne ideje); • predloženi budžet je realističan, troškovi su realno procenjeni i predviđena sredstva su dovoljna za realizaciju planiranih aktivnosti; • predloženi budžet poštuje smernice date u Smernicama 	5
<p>Potencijal za dugoročni doprinos zaštiti životne sredine, razvoj zajednice i reformu društva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnosilac predloga prepoznaje zaštitu životne sredine kao svoj dugoročni prioritet; • podnosilac predloga primenjuje transparentnost, odgovornost, demokratičnost i nediskriminaciju kao principe u svom radu; • podnosilac predloga pokazuje sklonost za saradnju sa različitim akterima u svojoj zajednici u cilju unapređenja uslova života u zajednici; • podnosilac predloga razume uticaj procesa EU integracija na razvoj društva u Srbiji; 	10
Ukupan maksimalan broj poena	50

4.1.1. Način ocenjivanja prijava u Fazi 1

Raspon ocena se kreće od 1 do 5, i ocene se dodeljuju na sledeći način:

- 0 – uopšte ne zadovoljava kriterijum
- 1 – zadovoljava u nedovoljnoj meri
- 2 – delimično zadovoljava
- 3 – zadovoljava u dovoljnoj meri
- 4 – zadovoljava u potpunosti
- 5 – zadovoljava u potpunosti i sadrži dodatnu vrednost.

Kriterijumi koji su od posebnog značaja za ostvarenje ciljeva Programa nose maksimalnu ocenu 10, koja se formira tako što se ocena u rasponu 1 do 5 množi sa 2.

4.2. Kriterijumi za ocenu prijava u Fazi 2

Kriterijumi za ocenjivanje predloga projekata u Fazi 2 selekcije	Maksimalna ocena
<p>Kapaciteti podnosioca predloga projekta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nosilac projekta i/ili njegovi partneri/saradnici imaju dovoljan broj zaposlenih / angažovanih saradnika potreban za realizaciju projekta, koji imaju znanja iz oblasti kojima se predloženi projekat bavi; • nosilac projekta (i partnerske organizacije, ukoliko ih ima) ima/imaju relevantno prethodno iskustvo u sprovođenju projekata iz oblasti kojom se bavi predlog projekta; • radna kultura organizacije i struktura upravljanja obezbeđuju poštovanje vrednosti demokratskih principa, transparentnosti, participativnosti, rodne ravnopravnosti i odgovornosti u sprovođenju projekta. 	5
<p>Uloga partnerskih organizacija i saradnika, i uključivanje drugih zainteresovanih strana:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nosilac projekta je jasno obrazložio uloge partnerskih organizacija i/ili saradnika na projektu i njihove uloge i nivo uključenosti su adekvatni; • nosilac projekta i/ili njegovi partneri/saradnici imaju razvijenu saradnju sa drugim organizacijama, predstavnicima privatnog i javnog sektora. 	5

<p>Relevantnost predloženog projekta u odnosu na ciljeve i očekivane rezultate programa Snažno zeleno (odjeljak 1.2. Smernica):</p> <ul style="list-style-type: none">• predlog projekta doprinosi dostizanju očekivanih rezultata i ciljeva programa Snažno zeleno;• veza između ciljeva i očekivanih rezultata Programa i ciljeva i očekivanih rezultata predloga projekta je jasno opisana.	10
<p>Relevantnost predloga projekta u odnosu na opisani problem:</p> <ul style="list-style-type: none">• predlog projekta ukazuje da je identifikovani problem u vezi sa životnom sredinom, klimatskim promjenama i/ili cirkularnom ekonomijom;• predlog projekta predlaže adekvatan metod rešavanja identifikovanog problema, koji je utemeljen u okviru javne politike.	5
<p>Relevantnost predloženog projekta u odnosu na ciljne grupe i krajnje korisnike:</p> <ul style="list-style-type: none">• ciljne grupe i krajnji korisnici su jasno odabrani i strateški određeni u skladu sa prepoznatim problemom;• predlog projekta ukazuje da je identifikovani problem od značaja za građane u zajednici.	5
<p>Utemeljenje predloženog projekta u okviru javnih politika:</p> <ul style="list-style-type: none">• nosilac projekta je jasno identifikovao konkretne javne politike koje uređuju oblast kojom se projekat bavi;• nosilac projekta je predstavio vezu između predloženog projekta i identifikovanog okvira javnih politika.	5
<p>Utemeljenost i uticaj u lokalnoj zajednici, potencijal za umrežavanje i partnerstva:</p> <ul style="list-style-type: none">• projekat obezbeđuje predstavljanje interesa građana i lokalnih zajednica u demokratskom razvoju i procesu pristupanja EU;• nosilac je imao razvijena partnerstva u lokalnoj zajednici, mrežu volontera, saradnika iz sva tri sektora, ima potencijal za umrežavanje i partnerstva;• nosilac može da mobilize i utiče na druge zainteresovane strane u lokalnoj zajednici ili tematskoj oblasti.	10
<p>Koherentnost predloga projekta:</p> <ul style="list-style-type: none">• veza između predloženih aktivnosti, očekivanih rezultata i ciljeva predloga projekta je jasna (aktivnosti doprinose ostvarenju očekivanih rezultata, a rezultati dovode do ostvarenja specifičnih ciljeva);• pristup rešavanju problema je jasno objašnjen predviđene aktivnosti doprinose rešavanju problema.	10

<p>Izvodljivost predloženog projekta:</p> <ul style="list-style-type: none">• projektne aktivnosti su jasno i detaljno objašnjene;• predloženi plan aktivnosti je jasan i izvodljiv;• vremenski okvir predviđen za sprovođenje projekta je realističan.	5
<p>Komunikacija na sa javnošću i saradnja sa medijima:</p> <ul style="list-style-type: none">• nosilac projekta i partnerske organizacije (ukoliko postoje) imaju razvijene profile na društvenim mrežama (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube i slično) koje aktivno koriste u komunikaciji sa građanima• podnosilac predloga ima razvijenu saradnju sa medijima;• podnosilac predloga je dao jasan plan za komunikaciju rezultata i aktivnosti na projektu.	5
<p>Praćenje i ocena postignuća projekta:</p> <ul style="list-style-type: none">• predlog projekta sadrži razvijen plan za praćenje i evaluaciju i objektivno proverljive pokazatelje za praćenje uspeha u ostvarenju očekivanih rezultata i ciljeva.	5
<p>Analiza rizika i mere za njihovo prevazilaženje:</p> <ul style="list-style-type: none">• predlog sadrži realnu analizu rizika i ostvarljiv plan za prevazilaženje.	5
<p>Budžet projekta:</p> <ul style="list-style-type: none">• predloženi budžet je realističan, troškovi su realno procenjeni i predviđena sredstva su dovoljna za realizaciju planiranih aktivnosti• predloženi budžet poštuje uslov date u Smernicama (odjeljak 2.3. Smernica);• predloženi budžet omogućava najbolji odnos između predviđenih budžetskih sredstava i ostvarenih rezultata projekta.	10
<p>Održivost nosioca projekta i očekivanih rezultata:</p> <ul style="list-style-type: none">• nosilac projekta ima nameru da se dugoročno bavi temama zaštite životne sredine i poseduje kapacitete ili potencijal da dugoročno utiče na demokratski razvoj zajednice;• nosilac projekta planira da obezbedi dugoročnost postignutih projektnih rezultata, i nakon završetka podrške iz programa Snažno zeleno.	5
<p>Potencijal za dugoročni doprinos zaštiti životne sredine, razvoj zajednice i reformu društva:</p> <ul style="list-style-type: none">• podnosilac predloga prepoznaje zaštitu životne sredine kao svoj dugoročni prioritet;• podnosilac predloga primenjuje transparentnost, odgovornost, demokratičnost i nediskriminaciju kao principe u svom radu;• podnosilac predloga pokazuje sklonost za saradnju sa različitim akterima u svojoj zajednici u cilju unapređenja uslova života u zajednici;	10

<ul style="list-style-type: none"> • podnosilac predloga razume uticaj procesa EU integracija na razvoj društva u Srbiji; 	
Ukupan maksimalan broj poena	100

4.2.1. Način ocenjivanja

Raspon ocena se kreće od 1 do 5, i ocene se dodeljuju na sledeći način:

- 0 – uopšte ne zadovoljava kriterijum
- 1 – zadovoljava u nedovoljnoj meri
- 2 – delimično zadovoljava
- 3 – zadovoljava u dovoljnoj meri
- 4 – zadovoljava u potpunosti
- 5 – zadovoljava u potpunosti i sadrži dodatnu vrednost.

Kriterijumi koji su od posebnog značaja za ostvarenje ciljeva Programa nose maksimalnu ocenu 10, koja se formira tako što se ocena u rasponu 1 do 5 množi sa 2.

4.3. Obaveštavanje o rezultatima konkursa u Fazi 1

Komisija za ocenu prijava sastaviće rang listu podnetih predloga projektnih ideja, u skladu sa kriterijumima za ocenu prijava navedenih u odeljku 4.1. ovih Smernica.

Podnosilac prijave će biti obavešten o rezultatima konkursa putem elektronske pošte, u roku koji ne može biti duži od 60 dana od dana isteka roka za podnošenje prijava. Obaveštenje o rezultatima konkursa nakon Faze 2, biće postavljeno na internet stranama Beogradske otvorene škole (www.bos.rs) i Koalicije 27 (www.koalicija27.org).

4.4. Standardna pravila i prakse Evropske unije

Organizacije koje budu učestvovalе u programu podrške Snažno zeleno će biti u obavezi da primenjuju standardna pravila i prakse za sprovođenje projekata koje se primenjuju u Evropskoj uniji, što će biti regulisano kroz ugovore koje će BOŠ potpisati sa podržanim organizacijama.

5. Okvirni vremenski period za realizaciju Programa

Program Snažno zeleno	period / datum	Vreme
1. Otvaranje poziva za dostavljanje projektnih ideja	3. februar 2021.	/
2. Info sesija	23. februar 2021.	12:00 h
3. Krajnji rok za pitanja u vezi sa Programom i postupkom podnošenja predloga projektnih ideja	5. mart 2021.	17:00 h
4. Krajnji rok za odgovore na pitanja u vezi sa Programom i postupkom podnošenja predloga projektnih ideja	10. mart 2021.	17:00 h
5. Krajnji rok za podnošenje predloga projektnih ideja	14. mart 2021.	23:59 h
6. Informisanje odabranih projektnih ideja za učešće u Fazi 2 selekcije	April 2021.	/
7. Objavlivanje liste podnosilaca prijava o rezultatima selekcije u Fazi 2	Jun 2021.	/
8. Predselekcioni trening	Jun 2021.	/
9. Potpisivanje ugovora o sprovođenju projekata sa BOŠ-om i uvodni trening	Jun 2021.	/
10. Očekivani početak sprovođenja odobrenih projekata	15. jun 2021.	/
11. Krajnji rok za završetak sprovođenja projekata	31. januar 2022.	/

*Ovo je okvirni vremenski period, osim za datume navedene u tačkama 1, 2, 3, 4 i 5. Beogradska otvorena škola zadržava pravo da izmeni vremenski okvir u gore predstavljenoj tabeli. U ovom slučaju izmenjena tabela sa vremenskim periodom za realizaciju Programa će biti objavljena na internet stranama Beogradske otvorene škole (www.bos.rs) i Koalicije 27 (www.koalicija27.org).

6. Pravila vidljivosti i pristup informacijama

Ovaj Poziv je javan i otvoren je za sve učesnike koji zadovoljavaju kriterijume navedene u Smernicama. Svi učesnici koji podnesu prijavu će biti u mogućnosti da ostvare uvid u dokumenta koja nastaju u procesu ocenjivanja njihove prijave. Podneti predlozi projektnih ideja i projekata, se smatraju autorskim delom i neće biti stavljeni na uvid niti distribuirani drugim licima, osim članovima evaluacione Komisije. Od organizacija koje budu podržane se očekuje da jasno naznače da projekat podržava Evropska unija, u okviru projekta Zeleni inkubator, koji sprovodi Beogradska otvorena škola (BOŠ) u saradnji sa Mladim istraživačima Srbije (MIS) i Inženjerima za zaštitu životne sredine (IZŽS). Sve komunikacione aktivnosti i pisani materijali nastali u toku sprovođenja projekata moraju biti u skladu sa pravilima vidljivosti koja važe za projekte podržane od strane Evropske unije.

7. Kontakti

Pitanja, zahtevi za dodatna pojašnjenja i odgovori u vezi sa samim Pozivom i postupkom podnošenja predloga projekata se mogu slati isključivo elektronskim putem na adresu zeleni.inkubator@bos.rs.

8. Prilozi

9. Dokumentacija za podnošenje prijave u Fazi 1:

Za prijavu projektne ideje potrebno je priložiti dokumentaciju:

- **Prijavni formular za podnošenje projektnih ideja** (obrazac [ZI Aneks 1.1 Predlog projektne ideje](#));
- **Predlog budžeta** (obrazac [ZI Aneks 2 Predlog budžeta projekta](#));
- **Izjava nosioca projekta, sa izjavom o godišnjem prometu organizacije** (obrazac [ZI Aneks 4 Izjava nosioca](#));
- **Izjava partnerske organizacije** (ukoliko se projekat planira u partnerstvu sa partnerskim organizacijama, obrazac [ZI Aneks 5 Izjava partnera](#));
- **Izjava saradnika na projektu** (ukoliko su saradnici planirani za sprovođenje projekta, obrazac [ZI Aneks 6 Izjava saradnika](#)).

Za prijavu se **obavezno** koriste gore navedeni obrasci kojima se može pristupiti i [OVDE](#).

Dokumentacija za podnošenje prijave u Fazi 2:

- **Prijavni formular za podnošenje** predloga projekata (obrazac ZI_Aneks 1.2_Predlog projekta);
- **Predlog budžeta** (obrazac ZI_Aneks 2_Predlog budžeta projekta);
- **Matrica logičkog okvira** (obrazac ZI_Aneks 3_Matrica);
- **Izjava nosioca projekta, sa izjavom o godišnjem prometu organizacije** (obrazac ZI_Aneks 4_Izjava nosioca);
- **Izjava partnerske organizacije** (ukoliko se projekat planira u partnerstvu 2 ili više organizacija, obrazac ZI_Aneks 5_Izjava partnera);
- **Izjava saradnika** na projektu (ukoliko su saradnici planirani za sprovođenje projekta, obrazac ZI_Aneks 6_Izjava saradnika).

Za prijavu u Fazi 2 su propisani obrasci koje će tim BOŠ-a blagovremeno dostaviti organizacijama koje uspešno prođu Fazu 1 procesa selekcije.